

licher Erforschung in der Allgemeinpraxis; Temmerman (België), Kurze und zweckmäßige Krankengeschichte in der täglichen Praxis; Franz, Ein Vorschlag zur Führung der Patientenkartekarten; Tutsch, Technische Hilfsmittel in der Allgemeinpraxis.

De voordrachten zullen gelijktijdig in Duits en Engels te beluisteren zijn. Aanmeldingen kunnen geschieden bij het secretariaat (zie boven); het inschrijfgeld bedraagt 30 DM.

JAARVERSLAG 1963 GEZONDHEIDSORGANISATIE T.N.O.

Het jaarverslag van T.N.O. Gezondheidsorganisatie is alleen reeds daarom zulke onderhoudende lectuur, dat men in zeer korte tijd in zake een zeer groot aantal onderzoeken welke in Nederland aan de gang zijn of in het verslagjaar hun voltooiing bereikten, wordt geïnformeerd. Daarnaast kan men gemakkelijk verdedigen dat het kennis nemen van dit jaarverslag voor de huisarts een zeer nuttige bijdrage voor de continue medische nascholing levert.

In deze notitie zij slechts een kanttekening geplaatst bij

hetgeen over het periodiek geneeskundig onderzoek wordt bericht. Het bleek onmogelijk een periodiek geneeskundig onderzoek, omvattende een uitgebreid somatisch onderzoek, met voorafgaand invullen door de onderzochte van een uitgebreide vragenlijst omtrent lichamelijke en psycho-sociale toestand, praktisch uit te voeren door gebrek aan mankracht. Voortbouwende op het werk van Van den Dool werd daarop door middel van „multiple screening” in Stolwijk en Schoonhoven een onderzoek gedaan dat technisch uitvoerbaar bleek, mede dank zij de medewerking van de bevolking. Het rendement van een dergelijk onderzoek is moeilijk objectief vast te stellen; het is afhankelijk van het aantal gevonden afwijkingen, waarvan behandeling mogelijk en zinvol is. In het dit jaar verschijnende eindrapport hopen wij hierover meer te vernemen. Overigens kunnen we slechts met de werkgroep hopen dat het mogelijk zal blijken de „multiple screening” nu ook in enkele kleine steden met verscheidene medewerkende huisartsen te beproeven.

Zo lang de voorraad strekt kan op aanvraag een exemplaar van het jaarverslag worden toegezonden (secretariaat Gezondheidsorganisatie T.N.O., postbus 297, 's-Gravenhage).

H.

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering van 14 mei 1964

Eerst vond een vergadering plaats van het bestuur der Nederlandse Stichting tot Bevordering van de Huisartsgeneeskunde. In deze vergadering werd Dr. J. C. van Es, vice voorzitter van het N.H.G., benoemd tot directeur van het Nederlands Huisartsen-Instituut te Utrecht. Van Es zal zijn functie op parttime basis en op een nog nader te bepalen datum aanvangen. De andere benoeming gold die van Dr. W. Brouwer te Emmeloord als wetenschappelijk medewerker van het Instituut. Zijn werkzaamheden zullen voornamelijk liggen op het terrein van de nascholing en documentatie.

Het dagelijks bestuur werd gemachtigd, na ontvangst van de officiële toestemming om in het pand Mariahoek 4 te Utrecht het N.H.I. te vestigen, de hoogst noodzakelijke verbeteringen te laten aanbrengen. Voorts besloot het bestuur om, indien een desbetreffend verzoek tot de Stichting zou worden gericht, ook het bureau van het N.H.G. in het pand Mariahoek 4 onderdak te verlenen.

In de vergadering van het N.H.G.-bestuur werd besloten het bureau naar Utrecht over te plaatsen zodra de kantoorruimte aldaar kan worden betrokken. In verband met de benoeming van Van Es, zal het bestuur zich moeten beraden over de vervulling van de aldus ontstane vacature en over de benoeming van een nieuwe ondervoorzitter.

Helaas moest het bestuur vernemen, dat Denekamp door het aanvaarden van een andere functie genoodzaakt is zijn lidmaatschap van de redactiecommissie van „huisarts en wetenschap” en van de Algemene Advies-Commissie neer te leggen. Hierdoor zijn er thans in de redactiecommissie twee vacatures, hetgeen — zolang in deze vacatures nog niet is voorzien — wel een bijzonder zware last op de schouders der overige commissieleden legt. Een recente poging van de redactiecommissie een bespreking te beleggen met correspondenten of bestuursvertegenwoordigers der centra kon door gebrek aan belangstelling niet doorgaan. Getracht zal worden een dergelijk gesprek thans na afloop van het eerstkomende Ledencongres te arrangeren.

Het bestuur besloot tot het beleggen van een conferentie op „De Pietersberg” te Oosterbeek op 27 juni 1964 ter bespreking met de voornaamste adviescommissies van een plan over het instellen van een onderzoek naar het functioneren van de huisarts.

Naar aanleiding van een door de Algemene Advies-Com-

missie ingediende nota over aanvulling en besteding van het Fonds Wetenschappelijk Werk, zal het dagelijks bestuur een voorstel aan het bestuur worden uitgewerkt.

Tenslotte werden nog enige jaarverslagen 1963 van een aantal centra en commissies besproken en formeel aanvaard.
E. M. Jansen, secretaris.

UIT DE CENTRA

Centrum Drenthe

De activiteiten van het centrum Drenthe zijn gelocaliseerd rond de twee bevolkingscentra Assen en Emmen. En zoals het in de geografische verhoudingen is, zo is het ook in de opbouw van onze respectievelijke studiegroepen: Assen, het Drentse „Haagje” mag zich verheugen in het bezit van een reeds jaren bestaande kleine doch betrouwbare groep, terwijl in Emmen een nog jonge en grote groep volop bezig is zich boven de kinderziekten uit te worstelen. De Assenaren vinden hun woonlocaties meer in de omgeving, terwijl de leden uit Emmen van heinde en verre komen. Toch hebben de Emmenaren zich niet geheel vrij van de invloeden uit Assen kunnen houden, onze consulent-psychiater, Leenstra, komt namelijk uit Assen. Moge uit deze schets duidelijk worden dat bij de groep in Emmen de zo gewraakte „teacher-pupil”-verhouding nimmer een grote voet aan de grond heeft gekregen en dat wij allemaal evenzeer zijn betrokken in het zoeken van onze vormgeving. U zult uit dit relaas begrepen hebben, dat ik Emmen toebehoort: het verslag uit Assen komt voor rekening van collega Frankenberg. Voor een algemeen verslag uit Drenthe zijn onze activiteiten nog te weinig gecoördineerd.

Als de geboortedatum van Emmen kunnen wij noemen 16 april 1963. Aanvankelijk werd bijeen gekomen in 't Heerehof te Emmen, maar in het begin van 1964 begonnen wij met bijeenkomsten aan huis van de leden. Wij geloven dat dit de onderlinge binding ten goede komt, terwijl wij elkan- der het afgelopen jaar zo dicht genaderd zijn, dat wij benieuwd zijn geraakt naar elkaars echtgenoten!

Het schema van onze groepswerkzaamheden ziet er als volgt uit: het eerste uur wordt besteed aan een referaat door een der leden, waarna een vrije discussie volgt. Dit mag in zijn geheel een uur in beslag nemen. Hierna draagt een ander groepslid een „voorbereide patiënt” voor. Er wordt naar gestreefd deze inleiding zo kort mogelijk te doen zijn, om meer tijd over te houden voor een discussie over dit pro-

bleem-geval. De gehele avond neemt twee tot twee en een half uur in beslag. Wij hebben het grote voorrecht over een uitstekende arts-verslaggeefster, mevrouw Reijnierse-van Zanten, te kunnen beschikken, die tevens het vrouwelijk aandeel in de discussie levert. Bol uit Schoonoord treedt als officieus discussieleider op.

Tot zover lijkt de situatie ideaal. Echter vooral de trainingscursus voor de medisch-psychologische groepen te Utrecht heeft ons bewuster dan tevoren doen inzien dat wij onze optimale vorm nog niet hebben gevonden. Er wordt teveel getheoretiseerd, de ingebrachte patiënten komen te weinig uit een spontane opwelling omhoog, de betekenis van de groep als waardevol trefcentrum om uit het eigen isolement te ontsnappen, telt mijns inziens nog altijd zwaarder dan het inzicht dat de groep een uitermate waardevol instrument voor het eigen diagnostisch en therapeutisch handelen kan worden. De groep die aanvankelijk elke drie weken bij elkaar kwam, komt nu elke vierde donderdag in de maand bijeen. Ons inziens belemmert dit de „follow up”, die toch wel essentieel mag worden genoemd in de groepswerkzaamheden.

Onze groep telt momenteel veertien leden met inbegrip van de verslaggeefster en de consulent-psiater. De opkomst is zeer redelijk te noemen en bedraagt ongeveer 80 procent. Alle deelnemende leden staan zeer positief tegenover de groepsmogelijkheden. Nog meer dan nu hopen wij in de toekomst in de groep een „out-let” te vinden voor al die gevallen waarin we het niet meer weten en de patiënten gaan „zeuren”. Zoals reeds gezegd tussen Assen en Emmen is nog te weinig coördinatie. In een relatief dun bevolkt gebied als Drenthe is dit ook niet zo verwonderlijk. Wél bestaat er contact op bestuurlijk niveau. Het centrumbestuur bestaat uit twee leden van de kern Assen en twee van Emmen.

Helaas zijn er nog geheel maagdelijke gebieden voor N.H.G.-activiteiten rond Hoogeveen en Coevorden, terwijl wij voorts voor de niet direct medisch-psychologische georiënteerden nog weinig aantrekkelijks hebben te bieden. Wij hopen in de toekomst, na stabilisatie van onze specifiek psychologische bezigheden, hieraan tegemoet te kunnen komen.

D. Zwagers.

Centrum Gooi- en Eemland

Jaarverslag 1963. Het centrum telde eind 1963 26 leden en 3 buitengewone leden, waarvan ongeveer de helft in de regel op de centrumbijeenkomsten aanwezig was. Deze worden wisselend ten huize van een der collegae gehouden op elke eerste vrijdag van de maand van 20 tot 22 uur. De te behandelen onderwerpen worden steeds zoveel mogelijk op de dagelijkse praktijk afgestemd. Een der leden houdt een inleiding van 15 tot 30 minuten, waarna discussie volgt. Indien mogelijk wordt een co-referent — specialist op het desbetreffende terrein — uitgenodigd.

Deze gang van zaken, die hier nu al jaren wordt toegepast, blijkt goed te bevallen, gezien de goede opkomst der leden. Het enige probleem blijft dat het notuleren der bijeenkomsten steeds moeilijkheden oplevert.

De onderwerpen, die in 1963 de revue passeerden waren: de praktijk-assistente, door W. M. van der Valk; de vergelijking der gevolgde therapie bij stoornissen in de maag-darmtractus; vergelijking der gevolgde therapie bij slaapstoornissen; een klinisch-pathologische conferentie, door J. Kasteleyn; fysieke therapie, door G. K. A. van der Laan met als co-referent Van der Valk, röntgenoloog; verslag van de zeer geslaagde artsen cursus te Utrecht, waaraan door enige onzer leden werd deelgenomen; de arts-patiënt relatie, door W. M. van der Valk; behandeling van diabetes in de algemene praktijk zonder gebruikmaking van de bloedsuikercurve, door C. Heyboer met als co-referent D. Pott Hofstede en Dr H. Verhagen internisten. Deze laatste bijeenkomst werd door twee specialisten, afkomstig van twee verschillende scholen, bijgewoond naar analogie van de gang van zaken in andere centra, waarover wij tijdens de artsen cursus in Utrecht werden geïnformeerd.

Onder leiding van de röntgenoloog Lodewijk werden in drie groepen röntgenfoto's, voorzien van een korte klinische toelichting, beoordeeld en van commentaar voorzien. Later werden onze bevindingen door de specialist besproken.

Een der avonden werd opgeluisterd door een film over een door één onzer leden geleide partus.

J. Grijns, secretaris

JAARVERSLAG 1963 VAN DE COMMISSIE NASCHOLING

Aantal vergaderingen. De Commissie Nascholing is in 1963 zeven maal in plenaire zitting bijeen geweest, terwijl het dagelijks bestuur acht maal heeft vergaderd. Alle leden waren ook dit jaar vrijwel steeds aanwezig, terwijl verscheidene adviseurs eveneens vrijwel altijd op de vergaderingen verschenen.

Samenstelling commissie. In de loop van het jaar trad E. v. d. Weg af als lid van de commissie, aangezien hij werd benoemd tot directeur van het Seminarium voor Practische Gezondheidszorg. Van de Weg werd benoemd tot adviseur van de commissie. Op 1 januari 1964 is de commissie als volgt samengesteld: K. G. Brühl, voorzitter; Dr. J. H. F. Lahr, secretaris; F. H. C. Gaymans, Dr. M. G. van Nieuwenhuijzen, P. A. Roorda, M. Scheeren, P. Th. Smit, R. C. Veldhuyzen van Zanten, W. van der Wind en Jhr. Dr. A. H. van Lidth de Jeude. Adviseurs: Prof. Dr. K. J. van Deen, Prof. Dr. H. Deenstra, Prof. Dr. J. Groen, Prof. Dr. G. C. Heringa, M. W. Jongsma en E. van de Weg.

Utrechtse Artsen Cursus. De belangrijkste gebeurtenis in 1963 was de Utrechtse Artsen Cursus in de cyclus „Bijdragen tot de ontwikkeling der huisartsgeneeskunde”, op 16, 17 en 18 mei, georganiseerd in samenwerking met de medische faculteit van de Rijksuniversiteit te Utrecht. Het actief deelnemen van de cursisten (ongeveer 40 deelnemers traden in groepen of zelfstandig op), niet alleen aan de voordrachten, maar ook aan de demonstraties, gaf deze cursus een geheel nieuw uiterlijk, waarover de deelnemers zeer verheugd waren. De vrijdagavond, waarop alle cursisten in groepen over de nascholing aan het denken werden gezet, waardeerde men zeer. De cursus werd besloten met een lunch, waarvoor de cursisten/centrumbestuurleden waren uitgenodigd. Via een levendige discussie over de gehouden cursus, werd het contact met de centra bevorderd. Zeer waardeerende verslagen verschenen over deze cursus in „huisarts en wetenschap” en „Medisch Contact.”

Bezoek aan de centrumbesturen. In de loop van dit jaar werden de bezoeken door de commissieleden aan de centrumbesturen voltooid. Van Lidth de Jeude en Scheeren hebben zich met de verwerking der gegevens belast.

Contact met individuele leden. Dit contact is uiterst gering. Slechts één lid schreef de commissie Dit schrijven werd aan het N.H.G.-bestuur doorgezonden. Via de bezoeken van commissieleden aan de centrumbesturen en ook aan de lunch na de artsen cursus, werden vele nuttige contacten gelegd.

Buitenlandse contacten. De Nieuw Zeelandse arts Dr. Aitken bracht een bezoek aan Nederland, waar hij, nadat tevoren een reisschema was opgesteld, werd ontvangen door Huygen, Van Deen, Mertens, Brouwer, Brühl en Van Nieuwenhuijzen.

Ontvangen werden: Interimrapport on an experiment in training for general practice; voordrachten gehouden op de International Medical World Conference in the organization of family doctor care; rapport van R. Scott: Education and training of the physician for family practice. Duidelijk blijkt dat men op het gebied van een aparte opleiding tot huisarts in Engeland reeds verder is dan in Nederland. Op de Medical World Conference hield Veldhuyzen van Zanten een inleiding getiteld The organization of domiciliary medical care in Holland, terwijl hij voor de World Health Organization een bijdrage schreef Work of general practitioners in Holland (general practice in Holland, with special reference to the relations between the general practitioner and mental health).

Interimrapport Opleiding huisarts. Dit rapport, waarin een aparte opleiding voor de huisarts, bestaande uit een stage in een huisartspraktijk, een stage in een klein ziekenhuis en een